

Treizeci de ani de cercetare științifică a tineretului Centrul de studii și cercetări pentru probleme de tineret¹

Constantin Schifirneț

Înființarea în anul 1968 a Centrului de Cercetări pentru Problemele Tineretului (actualul CSCPT)² nu a fost întâmplătoare. Constituirea acestei structuri instituționale de cercetare este un exemplu elocvent de cum se edifica o instituție în regimul trecut, în conformitate cu o anumită oportunitate socială și ideologică. Trebuie spus că noua conducere a țării, instalată din anul 1965, a căutat să înlăture unele dintre restricțiile politice și ideologice introduse de puterea precedentă. S-a renunțat la teza stalinistă despre caracterul burghez al unor științe, sociologia fiind inclusă în rândul acestora. Prin urmare, a fost înființată secția de sociologie, numai la Universitatea București, cu un număr mic de studenți, s-au înființat centre de cercetare pe lângă catedrele de sociologie. Reluarea învățământului sociologic și asigurarea cadrului instituțional pentru cercetarea sociologică erau consecințe ale schimbărilor cu privire la suprimarea tendințelor dogmatice din activitatea ideologică, în scopul nemărturisit, dar cu obstinație urmărit, de atragere a intelectualității la acțiunile noii conduceri comuniste.

Apariția Centrului de Cercetări pentru Problemele Tineretului se înscrie în noua direcție programatică adoptată de factorii de putere. Contextul internațional al timpului, dominat de mișcările puternice ale tineretului, a contribuit decisiv la decizia de înființare a CCPT. De altfel, întemeierea CCPT s-a înscris într-un cadru mai larg al schimbării metodelor de activitate educativă cu tinerii, toate însă ca reflex al acuității problematicei tineretului exprimată atât în spațiul occidental cât și în cel socialist. Să amintim marea mișcare a studenților de la Universitatea Berkeley (SUA), protestul studenților din Germania, Italia, Anglia, etc., puternica mișcare studențească

din mai 1968 din Franța, soldată cu demisia lui Ch. De Gaulle. În Europa de Est au avut loc proteste ale tinerilor studenți în Polonia, Cehoslovacia, Iugoslavia. Cât privește România, cu excepția manifestărilor religioase ale unor grupuri de studenți cu prilejul sărbătorilor de Crăciun, în anul 1968 nu a existat vreo altă încercare de protest organizat. Era evident pentru regim pericolul ce l-ar fi putut reprezenta tânăra generație, născută și crescută în cu totul alte condiții sociale decât generațiile adulte sau vârstnice. Cu toate restricțiile impuse în comunicarea cu exteriorul, mult diminuate după anul 1964, tinerii români cunoșteau evenimentele generate de mișcările protestatere ale tinerilor din alte țări.

Ce probleme ridicau, în acel timp, tinerii? După perioada imediată încheierii celui de al doilea război mondial în toate țările s-a trecut la acțiuni de înlăturare a efectelor dezastruoase ale conflagrației mondiale și refacerea economiei. Există, așadar, un scop foarte clar la a cărui realizare participa majoritatea populației unei țări. Din cauza noilor situații geopolitice, procesul de reconstrucție socială și economică se desfășura cu mijloace și din perspective ideologice diferite în țările democratice și în țările aflate sub ocupație sovietică, iar comportamentele individuale și de grup se manifestau concordant cu normele societății respective.

La începutul anilor '50 noile cohorte de tineri cresc și învață în condițiile create de generațiile adulte care continuă să-i educe și să-i formeze pe tineri în spiritul valorilor specifice situațiilor postbelice. A apărut astfel diferența tineri-adulți în modul de a concepe procesele educative. Chestiunea esențială viza raporturile între generații, între tânăr și adult, între elev (student) și profesor. Tradițional,

¹Observații și sugestii la articolul de față au formulat domnii Octav Marcovici, directorul CSCPT și Leon Buburuzan, cercetător științific principal și fost director al CSCPT, cărora le mulțumim și pe această cale

²De la înființare până în noiembrie 1990 instituția s-a numit Centrul de Cercetări pentru Problemele Tineretului (CCPT)

tânărul era văzut ca persoana ce trebuie să se pregătească numai conform modelelor oferite de adult. Astfel, tânărul era un receptor pasiv al cunoștințelor transmise de adult. De aceea, tânărul era considerat un obiect al actului educativ, și, în general, al actului social. În relațiile dintre tineri și adulți, dominantă era viziunea conformă principiilor și valorilor gândite și susținute de către adulți. Cum generația adultă deține puterea în societate, tinerii nu aveau altă cale de urmat decât însușirea normelor și valorilor societății, pentru a se integra în viața socială.

În planul reflecției teoretice starea tineretului este văzută ca efect al modului de funcționare a societății și de integrare în structurile acesteia astfel încât să fie conservat echilibrul între toate structurile sociale. Sociologia anilor '50 și '60 a stăruit pe examinarea contextelor de perpetuare a societății și pe explicarea cauzelor care pot duce la disfuncționalități. Vârsta tânără constituia un aspect particular al relației dintre ciclurile de viață și societate. Oricum nu exista un domeniu aparte de studiu al tineretului.

În anii '60, alături de marile mișcări anticoloniale, antirasiste, s-au manifestat cu o vigoare neîntâlnită în istorie mișcări de tineret care au relevat societății, factorilor politici, tuturor grupurilor sociale, existența unei probleme a tineretului. În ce constă această lume proprie a tineretului? Enunțăm doar câteva dintre componentele ei: creșterea ponderii populației tinere în ansamblul populației, cuprinderea unui număr mare de tineri în activitățile de calificare și instruire, sporirea timpului liber, înscrierea tinerilor în forme deviate de exprimare a atitudinilor față de societate, amplificarea acțiunilor de delincvență juvenilă, etc. Toate acestea au condus la afirmarea accentuată a rolului social, politic și demografic al tineretului. În acest fel, tineretul a devenit un factor al evoluției sociale, ceea ce a determinat înființarea de instituții (ministere, departamente, servicii naționale) speciale, ce urmăreau gestionarea problemelor tinerilor pe baza unor politici și programe speciale. Până la momentul instituționalizării politicilor de tineret, acestea cădeau în responsabilitatea unor organisme statale precum ministere ale învățământului sau ale sănătății, fără a putea vorbi de o preocupare pentru generația tânără, deoarece aceste ministere acordau prioritate problemelor caracteristice domeniului pe care-l administrau. Iată de ce,

în anii '60, în unele țări s-au constituit organisme speciale pentru tineret, care căutau prin programe adecvate să dea răspuns nevoilor specifice tinerilor. Era și un mod de soluționare a stărilor conflictuale din societate și, implicit, de asigurare a funcționalității acesteia. În pofida unor asemenea tentative, mișcările tinerilor s-au exprimat tocmai datorită incapacității instituțiilor create pentru ei. Nu este lipsit de interes faptul că organismele pentru tineret au devenit viabile abia după examenul la care au fost supuse în perioada protestelor studenților.

Revenind la spațiul românesc, nu este greu de observat inexistența contextelor amintite. Dar pericolul se simțea, iar măcar efecte ale mișcărilor de tineret din alte țări se puteau manifesta neîndoielnic și în România. Analiza într-un for de conducere a problemelor legate de tineri dovedea indubitabil preocuparea regimului pentru eventualitatea unei "explozii" a tineretului. Plenara CC al PCR din 29 noiembrie - 1 decembrie 1967 a dat expresie acestei atenții față de situația tineretului. Măsurile prevăzute în hotărârea acelui for de partid vizau schimbări în activitatea educativă, în modalitățile de funcționare a raporturilor dintre tineret și instituțiile statului. În dorința de afirmare a independenței, cu deosebire în cadrul sistemului socialist, autoritățile române încercau, și în domeniul tineretului, să exprime o politică proprie. În acel moment, oficialitățile căutau să perceapă starea reală a grupurilor sociale, în limitele inerente ale sistemului, și să răspundă unora dintre cerințele lor, pentru a preveni conflicte sociale.

CCPT a fost conceput ca o instituție care să întreprindă "anchete și studii referitoare la munca și viața tineretului, să recomande forme și metode de muncă noi, să generalizeze experiența pozitivă". Din actul de înființare a CCPT, Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 2567 din 14 noiembrie 1968, rezultă că CCPT, ca instituție științifică, îndrumată și controlată de ministrul pentru problemele tineretului, era investit cu competențe în cercetarea tineretului și în coordonarea unor teme în domeniu, recunoscându-i-se astfel caracterul de instituție națională în investigarea tineretului. Asociată acestui status a fost și investirea CCPT cu dreptul de a dezvolta relații cu instituții similare din străinătate, cu UNESCO și alte organisme internaționale, ceea ce reflecta interesul

regimului de atunci pentru cunoașterea direcțiilor principale din cercetarea tineretului, ca și prezența specialiștilor români la manifestări științifice internaționale și la acțiuni de cercetare internaționale, acest din urmă aspect și ca alternativă față de presiunile exercitate de țări socialiste pentru ca România să fie implicată în acțiunile comune de cercetare din sistemul socialist.

Încă de la înființare, CCPT³ a examinat o tematică vastă despre tineret, studiindu-l ca o categorie socială dinamică în toate contextele sociale, culturale și istorice. Un accent puternic a fost pus pe cunoașterea personalității tânărului, și pe examinarea grupurilor de tineri.

Astfel, de-a lungul celor trei decenii de existență, CSCPT a realizat numeroase studii referitoare la opțiunile și interesele profesionale ale tinerilor, la pregătirea școlară și la calificare, la orientare și integrare, mobilitate, comportament profesional, tinerii și piața muncii, șomajul, familia tânără, emigrația, situația juridică a tinerilor, opinii, atitudini și valori, timpul liber, comportamente de risc, implicarea în structurile societății civile, impactul politicilor de tineret, relațiile interetnice, problemele tinerilor din mediul rural, promovarea tinerilor în plan profesional. Dacă până în anul 1989 aspectele profesionale ocupau un loc mai mare în planul de cercetare al Centrului, după această dată, datorită schimbărilor social-economice și în structura de interese ale tinerilor, locul acestora în noile planuri a scăzut, în favoarea unor subiecte noi.

Un loc special l-a ocupat în planurile de cercetare ale CCPT relația tinerilor cu școala. Teme precum învățarea, formarea școlară, pregătirea prin școală pentru muncă și viață, orientarea școlară, educația școlară și alte tipuri de educație, activitățile extrașcolare, aveau un loc important în activitatea Centrului. După 1990, un accent special a fost pus pe sistemele alternative de formare a tineretului. Trebuie spus că, datorită intersecției în acest domeniu cu activitatea altor institute de cercetare specializate pe educație, au fost necesare eforturi permanente de delimitare a preocupărilor CSCPT, ca și colaborarea interinstituțională.

Nu au fost neglijate teme legate de familie dată fiind semnificația acesteia în

socializarea tinerilor. Raportul părinți – copii, căsătoria la vârstă tânără, ocrotirea și asistența tinerei familii, relațiile familiei cu alte instanțe de socializare, structurile raporturilor în interiorul familiei, au fost examinate în cercetări speciale.

În atenția cercetătorilor CSCPT au stat aspecte referitoare la organizațiile de tineret: conținutul și formele activităților acestora, participarea la acțiunile organizațiilor, motivații și interese privind integrarea în organizațiile de tineret, lideri și membri ai organizațiilor de tineret.

Relația tânărului cu societatea a fost studiată de-a lungul timpului, în funcție, evident, de contextele sociale și politice concrete. Participarea tineretului la viața publică și de stat, idealul social, atitudinile tinerilor față de instituțiile politice, aspirațiile, interesele sociale și politice ale tinerilor, au fost studiate înainte de anul 1989 în cadrul oferit de societatea de atunci. După anul 1989, odată cu dezvoltarea și afirmarea vieții civice, cercetările au inclus teme referitoare la societatea civilă.

Timpul liber al tinerilor constituie o altă direcție de cercetare a CSCPT, dată fiind, pe de o parte, existența unui buget mai mare de timp la vârsta tânără, iar pe de altă parte, interesele tinerilor pentru acest interval de timp. Structura activităților de timp liber, stiluri de viață și de timp liber, formele de organizare a timpului liber, educația pentru loisir, relația instructiv-divertisment în activitățile de timp liber, mentalități despre timpul liber, iată câteva dintre ipostazele timpului liber care sunt studiate.

Aria tematică a CSCPT a cuprins în mod natural problemele tinerilor delincvenți. Au fost studiați factorii cauzali ai delincvenței, aspectele criminologice ale delincvenței juvenile în rândul diferitelor categorii de tineri, ocrotirea și reeducarea tinerilor care au săvârșit infracțiuni, încadrarea în muncă și integrarea profesională a tinerilor delincvenți. După anul 1989 și alte teme au fost integrate în domeniul de cercetare a delincvenței și devianței juvenile: consumul de droguri, părăsirea familiei, copiii abandonati, copiii străzii etc.

Problemele specifice ale tinerilor, determinate de apartenența la comunitatea urbană sau la cea rurală, au stat în atenția cercetărilor CSCPT. Primele mari cercetări, în

³Primii cercetători ai CCPT: O. Bădina, F. Mahler, D. Bazac, Doina Buruiiană, P. Datculescu, C. Mamali, C. Schifirneț.

anul 1968, momentul înființării CCPT, au fost cele referitoare la tineretul industrial și la tineretul rural, continuate apoi, de-a lungul primelor două decenii. Au fost investigate probleme ale tineretului industrial referitoare la pregătirea profesională, lărgirea orizontului științific, orientarea profesională și școlară, nivel de aspirații, condițiile de viață, atitudinea față de proprietate, ocupațiile în mediul rural, integrarea socioprofesională, familia rurală, atitudini și comportamente juvenile, au fost investigate pe loturi de tineri săteni.

Concomitent cu activitatea de cercetare empirică, s-a realizat analiza teoretică a problematicii tineretului. Cu o moștenire precară, cercetarea românească în domeniul tineretului a fost obligată la a gândi concepte proprii sau să preia din literatura de specialitate străină, să conceapă teorii, cu precădere sociologice, disponibile la explicații pertinente în legătură cu procese, fenomene și acte din lumea tineretului. Merită cunoscută, fie și parțial, paleta de noțiuni și probleme ce au fost analizate teoretic și investigate empiric: tânăr, tineret, tinerețe, cohorte, socializare juvenilă, educație și autoeducație, învățare și socializare anticipativă, status și rol ale tineretului, marginalitate, devianță, delincvență, adolescență, postadolescență, cultură, subcultura și contracultura tineretului, starea prezentă și orientarea către viitor, transfer de aspirații, confuzionism axiologic, personalitate juvenilă, orientări proiective, teleonomice și heteronomice, autonomie, conformism și emancipare, paternalism, modele, maturizare biologică, mod de viață, grupuri de aceeași vârstă, raporturi între generații, conflict și contradicții între generații, multiculturalitate, mentalități, sisteme alternative, creativitate, tineretul ca factor de reproducție și de schimbare socială, tradiție și inovație, rezidual – emergent, socializare – iuventizare, stabilitate și modernitate, viață sexuală, relații sexuale, modernism și postmodernism, solidaritate umană, echilibru și conflict, mișcări de protest, revoluționarismul, ideal, contraideal, integrare dezintegrare socială, etc. O parte dintre conceptele sau temele menționate nu aparțin exclusiv cercetării, problemelor specifice generației tinere.

Fără a putea stăruia asupra tuturor dificultăților întâmpinate în cercetarea tineretului în cele trei decenii, subliniem doar cea cu privire la asigurarea cercetării de teren, pentru unele teme, pe eșantioane de tineri reprezenta-

tive la nivel național și la compararea rezultatelor cu cele rezultate din investigarea eșantioanelor de adulți, la care adăugăm compararea cu cercetări din alte țări. În pofida dificultăților, cercetările Centrului (aproape 700 de rapoarte și lucrări, după evaluarea autorului) au căutat să fie conforme cu normele și criteriile investigației empirice, atât metodologic cât și în interpretarea rezultatelor. Impedimentele cunoscute de unele dintre aceste lucrări vizează utilizarea permanentă a informațiilor semnificative necesare în explicarea proceselor caracteristice tineretului.

Instituțional, CSCPT s-a constituit ca o echipă de cercetare multidisciplinară alcătuită din specialiști în domeniile științelor socio-umane, sociologi, psihologi, pedagogi, economiști, statisticieni, juriști, istorici, ceea ce reflectă tendința spre cercetarea din toate perspectivele a acestei categorii de vârstă. Se caută în acest fel să se găsească explicații pentru toate fenomenele specifice tinereții și toate procesele sociale, istorice, economice etc. în care este implicat tineretul. Problemă fundamentală de management a activității unei echipe de cercetare, dar și de concepție asupra modului de investigare, multidisciplinaritatea este profitabilă numai în măsura în care între toți specialiștii există interesul comun pentru cunoașterea unei teme. Ea cere în mod necesar interacțiunea participanților la cercetare, astfel încât fiecare să se simtă implicat efectiv în actul de investigare empirică cu o contribuție proprie în studiul problemei. În decursul existenței sale, CSCPT a cunoscut experiențe benefice în cercetarea multidisciplinară dar și rezultate ne semnificative datorate comenzilor sociale prea numeroase care trebuiau realizate în timp scurt, cât și abordării unor subiecte de mică anvergură și lipsei, uneori, a unei motivații profunde a unor cercetători de a se înscrie în cadrul conferit de viziunea multidisciplinară.

CSCPT a funcționat ca un colectiv restrâns (10 cercetători înainte de 1989, 30 după aceea), la activitatea sa fiind solicitați specialiști colaboratori din universități și institute de cercetare ale Academiei. În țară s-au organizat filiale ale CSCPT (30 filiale județene până în anul 1989, iar în prezent funcționează cinci filiale zonale, cu sediul la marile universități – Craiova, Cluj-Napoca, Iași, Timișoara și București) alcătuite din specialiști în științele socio-umane din centrul universitar respectiv. Înainte de anul 1989,

cadrele didactice universitare își puteau realiza norma de cercetare în cadrul filialelor CCPT. Cu activitate de cercetare proprie, aceste organisme locale se impuneau și prin organizarea de manifestări științifice, unele dintre ele cu participare la nivel național și cu o tradiție îndelungată. Ele ofereau o șansă, în condițiile de atunci, pentru afirmarea tinerilor cercetători, pentru valorificarea rezultatelor cercetărilor științifice de către specialiști în științele socio-umane, în volume, precum și un dialog între cercetători, și comunicarea cu factorii de decizie din domeniul educației tineretului.

Urmare a activității de cercetare empirică, statuată ca unul dintre obiectivele esențiale ale CSCPT, s-a acordat locul cuvenit metodologiei de cercetare. S-au utilizat, adecvat scopului, ipotezele și loturilor cercetate, tehnici de investigație concretă. Dată fiind tendința studierii unor loturi cât mai mari, s-a folosit, în principal, ancheta de teren pe bază de chestionar. Fiecare cercetător a căutat să perfecționeze acest instrument, adaptându-l la realitățile studiate pentru a obține informații cât mai pertinente. Activitatea CSCPT ca o echipă multidisciplinară a oferit un cadru pentru valorificarea metodelor de cercetare din mai multe domenii ale științelor socio-umane: sociologie, psihologie, economie, științe juridice. Întrucât proiectele de cercetare erau în mare măsură influențate, înainte de 1989, de planurile oficiale de cercetare și de termenele scurte de realizare, virtuțile metodologice rezultate din interacțiunea specialiștilor din varii științe nu au putut fi fructificate pe deplin. Au fost folosite, în afara chestionarului, interviul, observația, experimentul. Nu este mai puțin important că și metodologia, vorbind de perioada de dinainte de anul 1989, care a stat la baza cercetărilor CCPT, era expresia nivelului atins de tehnicile și metodele cercetării românești. După anul 1989, metodologia, tehnicile și instrumentele de cercetare au cunoscut dezvoltări semnificative, determinate de complexitatea proceselor și fenomenelor sociale, dar și de noile teme abordate. A fost stabilit, prin metode matematice-statistice, un eșantion național de tineri și s-au realizat barometre de opinie în rândul tinerilor români.

Rămânând în cadrul problematicii metodologice nu putem trece peste încercările întreprinse, mai ales în primii cinci ani de ființare a CCPT, de continuare a experiențelor Școlii de sociologie de la București a lui Dimitrie Gusti. Peremptorie a fost participarea directă la activitatea de cercetare a CCPT a

unor colaboratori ai marelui sociolog⁴. În anii 1968 – 1971 s-au organizat echipe de cercetare ce au lucrat pe o anumită perioadă în sate (de pildă, în comuna Buciumi din județul Sălaj), și s-a încercat aplicarea metodei monografice. În următorii ani, o parte dintre cercetătorii CCPT au căutat să studieze cu metoda monografică, în echipe complexe, mediul rural. Dificultăți de organizare dar și de înțelegere au făcut ca această tentativă de reluare a unei metode consacrate să nu ducă la întronarea ei în cercetarea socială.

Analiza întreprinsă asupra CSCPT în evoluția sa, evidențiază indiscutabil, un traseu al unui domeniu, cel al cunoașterii vârstei tinere. S-a putut observa că studiul tineretului a urmărit investigarea acestuia în contextele sociale ale timpului. De aceea, CSCPT nu este doar o instituție de cercetare îngust specializată. Dimpotrivă, ea se afirmă ca o structură de cercetare socio-umană care abordează problemele întregii societăți românești. De aici decurg particularitățile sale generate, printre altele, și de comportamentul cercetătorilor săi, anume opțiunea între o specializare strictă în investigarea vârstei tinere și o abordare a problemelor tinerilor ca probleme ale societății. Dacă după anul 1989 decizia în acest sens aparține exclusiv cercetătorului, trebuie spus că înainte de anul 1989 managementul CCPT obtura aspirația cercetătorului de a studia, în cadrul temei, aspectele sociale de dimensiune generală. În cele din urmă a hotărât capacitatea cercetătorului de a-și impune modul său de analiză și de a se afirma în comunitatea științifică.

În cei 30 ani CSCPT a cunoscut mai multe etape de dezvoltare. Înființat în perioada de relativă liberalizare ideologică, CSCPT a diseminat în acea perioadă opiniei publice concluziile, unele deosebit de critice cu privire la situații din lumea tineretului și din societatea românească. Restricțiile, introduse mai ales după anul 1984, au impus CCPT, limite inacceptabile pentru o circulație firească a ideilor, cu toate că demersul critic al multor cercetători nu s-a schimbat. Vorbind de această ultimă perioadă, merită cunoscută decizia autorităților de atunci privind autofinanțarea temelor de cercetare. Oricum CCPT era privit cu multă suspiciune, de către autorități, membrii săi fiind etichetați nu odată ca "intelectuali neutri". De aceea, nu este surprinzătoare informația preluată de la un lider din regimul trecut, și anume că, în ianuarie 1990, CCPT urma să fie desființat printr-o decizie oficială, proiect anulat de revoluția din decembrie 1989.

⁴Dintre colaboratorii lui D. Gusti care au participat la activitatea CCPT menționăm pe H. H. Stahl, Oct. Neamțu, Pa I Sterian, Roman Creșin, Romulus Spirescu, Nicolae Popescu, I. Veverca.

Evoluția CSCPT după anul 1989 reflectă traseul sinuos al unei instituții de cercetare obligate să facă față nu doar dificultăților determinate de noul context social și economic, ci și impedimentelor legate de deformările de imagine. Imediat după decembrie 1989, CSCPT s-a confruntat cu manifestări de suspiciune ce planau asupra colectivului de cercetători, etichetat eronat și abuziv, ca aservit ideologiei comuniste.

A contribuit la această atitudine imprecizia cu privire la statutul CSCPT. Prin dispariția funcției de ministru al tineretului, imediat după 22 decembrie 1989, a apărut problema autorității instituționale sub care urma să funcționeze CSCPT. Tergiversarea soluționării acestei chestiuni de către noile autorități a determinat pe majoritatea lucrătorilor CCPT să se transfere în alte instituții. Abia în luna aprilie 1990⁵, CSCPT a trecut în subordinea Ministerului Culturii, și numai după această dată a fost posibilă reorganizarea activității. Trebuie spus că, din septembrie 1990, CSCPT a trecut sub autoritatea Ministerului Tineretului și Sportului, nou înființat. Cu toate acestea, instituția și-a recăpătat prestigiul după mulți ani, când s-a aplicat un management adecvat și s-a urmărit sistematic realizarea unor activități de cercetare pe teme fundamentale ale tineretului, precum și relansarea instituției în viața științifică a țării și participarea la acțiunile internaționale. Acreditarea de către comisia special desemnată de către Ministerul Cercetării și Tehnologiei în vederea transformării în institut național de cercetare-dezvoltare, deși, ca urmare a schimbării politicii guvernamentale în materie, la sfârșitul anului 1996, nu a fost urmată de efecte, înscrierea acestuia în rândul instituțiilor de cercetare implicate în desfășurarea direcțiilor principale ale Programului național de cercetare. Nu este lipsit de interes a aminti că CSCPT a contribuit efectiv, alături de principalele institute de cercetări sociale, la includerea în Programul național "Orizont 2000", a unui capitol consistent privind cercetarea socială, incluzând chiar un paragraf cu referire specială la problematica tineretului, "Tineretul în procesul schimbării". Cu o tematică îmbogățită, cu un personal aproape în întregime nou, cu un management axat pe modul specific de organizare a unei instituții de cercetare obligată să se adapteze la cerințele economiei de piață, CSCPT s-a orientat spre abordări pluri și multidisciplinare

realizându-se totodată și o bancă de date despre tineretul român actual. Ca instituție de profil recunoscută și de către comunitatea științifică internațională, CSCPT este inclus în Repertoriul unităților de cercetare științifică în domeniul tineretului, realizat de Direcția Tineret a Consiliului Europei.

Am trasat doar direcțiile mari de cercetare și principalele acțiuni ale CSCPT. Rămâne ca o monografie asupra acestei instituții de cercetare să cuprindă momentele esențiale din evoluția ei, cu câștigurile în studierea societății românești prin tineret și cu limitele determinate de contextele sociale și ideologice, ca și de actorii înșiși ai câmpului intelectual.

NOTE

Date și informații despre activitatea CSCPT am extras din:

1. Ovidiu Bădina, *Tineretul și societatea noastră socialistă*, Editura Academiei, 1975.

2. Buletin informativ nr. 1, CCPT, 1968.

3. Bibliografie selectivă (Selected bibliography) 1968-1988 CCPT, București, 1988.

4. Fred Mahler, *Cercetarea tineretului - realitatea tineretului, în Tineret educație, participare. Două decenii de cercetare științifică și acțiune socială*, vol. 1, CCPT, 1988.

Bibliografia lucrărilor cercetătorilor CSCPT (selectivă).

1. Dumitru Bazac, *Idealul de viață al adolescentului*, Editura politică, 1983.

2. O. Bădina, O. Neamțu, D. Dumitru (coord.), *Tineretul rural '68*, Editura Academiei 1970.

3. O. Bădina (coord.), *Tineretul industrial. Acțiune și integrare socială*, Editura Academiei, 1972.

4. P. Datculescu, *Educația materialist științifică a tineretului*, Editura politică, 1980.

5. Fred Mahler, *Introducere în juvenologie*, Editura științifică și enciclopedică, 1983.

6. Fred Mahler, *Tineretea în timp și spațiu*, Editura Albatros, 1986.

7. Fred Mahler, *Generația anului 2000*, Editura politică, 1988.

8. Cătălin Mamali, *Intercunoașterea*, Editura științifică, 1974.

9. Cătălin Mamali, *Balanță motivațională și evoluție*, Editura științifică și enciclopedică, 1981.

10. Constantin Schifirneț, D. Bazac, *Adolescenții și cultura*, Editura Academiei, 1974.

11. Constantin Schifirneț, *Generație și cultură*, Editura Albatros, 1985.

12. Constantin Schifirneț, *Tineretul între permanență și înnoire*, Editura politică, 1987.

13. *Studentul și societatea* (coordonatori F. Mahler, A. Mihu, C. Schifirneț) Editura Dacia, Cluj, 1973.

14. *Resurse calitative ale forței de muncă tinere în industrie*, (coord. George Basiliade), Editura politică, 1982.

15. *Tânărul generație a României anilor '80*, Editura politică, 1987.

16. *Tineretul în România actuală. Sinteze de cercetare*, Editura "Galaxis '94", București, 1996.

⁵Este o obligație elementară menționarea activității desfășurate în acea grea perioadă de către Dl. Leon Buburuzan, cercetător principal, pentru salvarea instituției de la desființarea ei.